

hogy bűnös szándékkal, készületlenül vitte bele Oroszországot a háborúba.

Évekkel ezelőtt az entente sajtója lelkes cikkekben hódolt Szuchomlinov zsenijének. Ő volt az új orosz hadsereg szervezője, aki új szellemet lehelt a tehetetlen, lomha tömegekbe. Most kiderül, hogy a zseniális miniszter közönséges tolvaj. Minekutánna pedig egy jó mondás szerint a kis embereket felszokták akasztani, a nagyokat azonban futni engedik, nem féltjük Szuchomlinov urat. El fogják ítélni és börtönbe is fogják vetni, de majd megjön a kegyelem, mire ő piszkos életének alkonyát valószínűleg Párisban vagy a Rivierán fogja bevégezni. Ő volt az, aki a háború kitörése előtt becsületszavát adta a német követnek arra, hogy Oroszor-

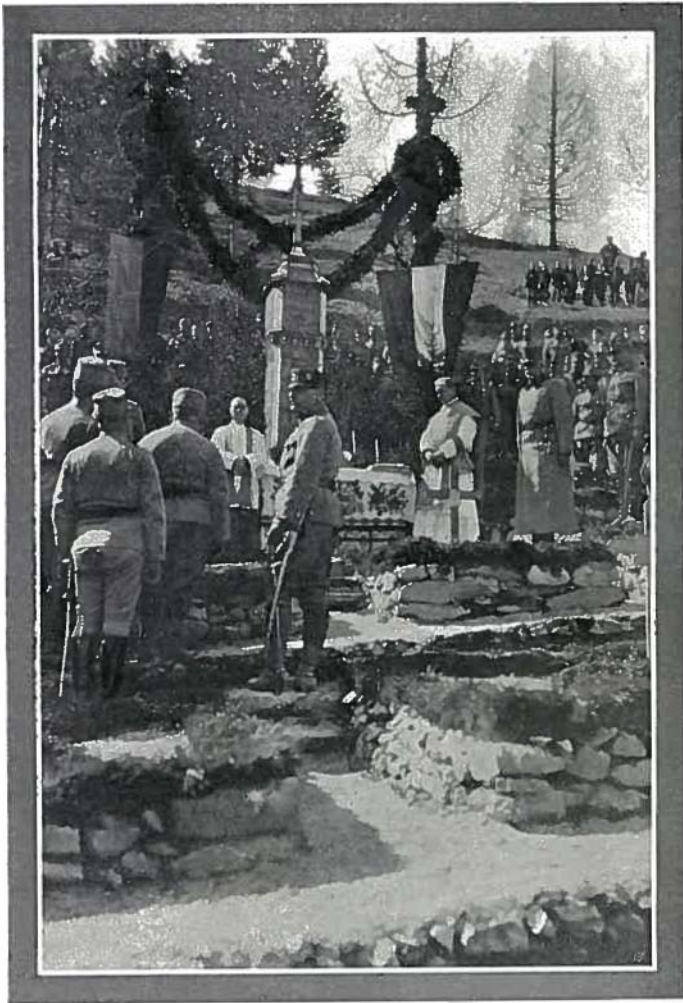
Az olasz harctéren repülőink a cormonsi, san-giovanni di manzanói pályaudvarokat és Villa Vicentina-i és Villesse-i baraktáborokat bombázták. Ezenkívül még Valonát és Brindisit, valamint Ravennát is meglátogatták és bombákat dobtak le.

A többi harctéren lényegesebb esemény nem fordult elő.

* * *

Összegezve az eseményeket, megállapíthatjuk, hogy a központi hatalmak kedvező helyzete nem szenvedett csorbát és alapos az a remény, hogy sikerülni fog kedvező feltételek közt ellenfeleinktől a békét kiero-szakolni.

bpm.

Ünnepélyes szoborleleplezés az olasz harcvonal mögött.

Lélekemelő szép ünnepély keretében április 2-án leplezték le az olasz harcvonal mögött azt a szobrot, melyet egyik hadtestünk az elesett hősök iránti kegyeletből emelt. Az ünnepélyen Stöcker-Steiner tábornok és a hadtestnek aznap szolgálatban nem állott minden tisztje és tisztjelöltje részt vett.

(E szép és érdekes képet Schütz dr. t. tüzér főhadnagy készítette.)

szág még egy embert és egy lovat sem mozgósított, noha már a mozgósítás folyamatban volt. Az orosz becsület-szó sajnos ebben az esetben is agyaglábakon állt.

* * *

Verdun környékén a harcok tovább folynak. Petain tábornok a Maas mindkét partján aktív módon védekezik ugyan, azonban lényegesebb eredményt elérni nem képes. A németek állásaikat mindenütt tartják.

Légi harcokban a franciák április hónap folyamán 36, a németek 22 repülőgépet vesztek. Az angol partok ellen egy Zeppelin raj támadást intézett és a nagy ipartelepeken és katonai épületekben nagy károkat okozott.

A magyar csendőrségről.

Irta: Preszly Lóránd, csendőrszázados.

Miként a béke áldásos napjaiban, úgy most is, hogy e nehéz, elszánt, de dicsőséges és reményre feljogosító küzdelem folyik, megelégedéssel fordulhat mindenki tekintete a magyar csendőrség felé.

Most, amidőn állami szervezetünk minden egyes intézményének teherbírása, munka- és életképessége erős próbára tetetett és amidőn az adva volt általános viszonyok jelentékenyen nehezítették ezen szerveknek eredményes szolgálatát, jogos örömmel és fokozott büszkeséggel szögezhetem le azt a tényt, hogy a magyar csendőrség az eléje tornyosult sokoldalú, végtelenül nehéz felelősségteljes és veszélyes feladatait nemcsak állami életünk legmagasabb vezetőinek és a magas katonai vezetőségeinek osztatlan, legteljesebb elismerésére oldotta meg, hanem az állampolgárok teljessége is csodálkozó bámulattal adózik áldozatkész, értékes és eredményekben gazdag szolgálatait iránt.

Midőn a magyar csendőrség intézményére gondolkunk s azon teljesítményekre, melyeket rövid 35 évi fenállása óta felmutat, lehetetlen, hogy ne a legnagyobb hálával emlékezzünk arra az államférfira, kinek nagy nevéhez és mindenki által áldott emlékéhez fűződik a magyar csendőrség intézményének szervezése és megalkotása.

Hogy a csendőrségnek állami életünkben milyen fontos szerepe jutott, ennek bizonyítására talán elegendő arra hivatkoznom, hogy az állam egyik legfontosabb feladata a társadalom megvédelmezése a bűnös emberektől, bűnös — állam- és társadalomellenes — célok szolgálatára alakult szövetkezetek garázdálkodása ellen, mert nyugodt fejlődését minden irányban és minden téren csakis úgy szolgálhatja, ha a tisztességes uton haladó és haladni vágyó embereket a gonosz támadások ellen megoltalmazza, a közveszélyes elemeknek kártevését megelőző és megtorló intézkedéseivel korlátozza, üdvös intézmények létesítésével ezek pusztításait nehezebbé és ritkábbá teszi.

Mindennek alapja és éltető eleme a társadalmi, gazdasági és erkölcsi téren egyaránt uralkodó rend és nyugalom; ott, ahol ez szilárdan nem áll, ahol ez biztosítva nincsen, ott az állam legeminebb érdekei forognak veszélyben, mert az állampolgárok kevésbé megbízható elemei a maguk jólétének vagy boldogulásának érdekében sokszor nyulnak meg nem engedett és tiltott eszközökhöz, sokszor térnek le a becsület ösvényéről, de a nehéz életküzdelmek, a nyomor, a szegénység is sok szerencsétlent hajtanak a bűn karjaiba.

Tudott dolog, hogy a bűnözés, bármilyen forrásból is eredjen, az emberi élet árnyoldala. A bűn már a bibliai idők óta kíséri az embert, ott leselkedik foly-

ton körülötte és mint valami demon csalja, csábítgatja és megrontja a hálójába került áldozatát. Azok az ösztönök és östulajdonok, melyek a világ megteremtése óta emberek — befolyása az emberi életre és az ember összegyéniségének kialakulására általánosan ismert. A tudományos világ is hatalmas kutatást folytat az emberiség bünözését illetőleg s igen nagy fontosságot tulajdonít annak nemcsak állami, de társadalmi szempontból is. És amikor keresi és kutatja annak okát és eredetét, magyarázza mibenlétét, leírja és ismerteti borzalmas rombolásait, egyidejűleg *kiutat* keres abból az egészséges állami, társadalmi és emberi élet megmentése és megteremtése érdekében.

Ha az emberiségnek az életért, a létért s a fajfenntartásért folytatott nagyszerű, heroikus küzdelmét kísérjük figyelemmel, látjuk, hogy a szilárd erkölcsi alap az erények kutforrása, egyedül ez adja meg az embernek valódi értékét, ez szerzi meg részére tekintélyét, ez nyújtja számára élete és vagyona biztonságát, az emberiség az állam és a társadalom részére pedig végeredményében ez biztosítja a belrendet s az általános személy- és vagyonbiztonságot. Ezzel szemben a laza erkölcsi alap a bünök okozója, mely elvonja az embert igazi hivatásától, megrontja testben és lélekben, ösztönzi őt az Isteni és állami törvények megszegésére, rossz sugalmazója a léleknek, melyet megront, eldurvit és belekerget a bünözésbe. Az emberek bünözéséről valóban nem is lehetne beszélni, ha minden ember szilárd erkölcsi alapon állana, mert tudott dolog, hogy az erkölcsös ember harca az élettel mindig tiszta és becsületes s hogy az erkölcsös embertől sem a személy-, sem a vagyonbiztonságot félteni, vagy megoltalmazni nem kell. Bünről, bünözésről valóban csakis ott lehet szó, hol az ember az erkölcsi ember típusától elüt, annak eszményi képétől eltévelyeg.

Az élni akarás, mely az önfenntartás alapja, a fajfenntartás, mely az örök természet célja és az érvénysülés, melynek alapja a bennünk rejlő ösztönök összessége, e három tényezővel folytatott harcban születik meg az emberiség minden erénye és minden bűne. Bűne egyrészt azért, mert a harcot nem mindenki vivja egyenlő erővel és egyenlő fegyverekkel, másrészt azért, mert nem viszi nemesebb tehetségeit, lelke szebb tulajdon-

ságait és nemesebb erejét a harcba, sokszor kerül öszeütközésbe az állam törvényeivel, melyek az állam és az állampolgárok érdekében, magasabb állami célok és ideálok elérése érdekében hoztattak létre.

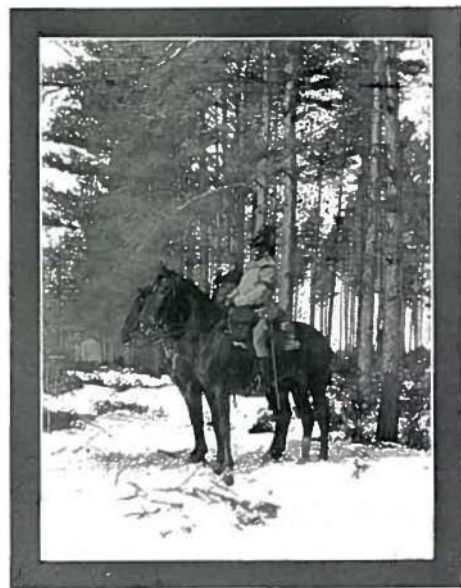
Az állam s a társadalom a saját lelkiismeretétől ösztönözve buzgón törekedett és törekszik minél szilárdabban megalapozni a tisztább, a józanabb az egészségesebb és a becsületesebb állami és társadalmi életet, s e nemes cél érdekében állította sorompóba a kiváló államférfi, a nagyemlékeztű *Tisza Kálmán* a magyar csendőrséget, melynek egyik legszebb, legmagasztosabb hivatása a magyar állam belső rendjének biztosítása, az általános személy és vagyonbiztonság megóvása mellett hazánk magasabb érdekeinek előmozdítása, erkölcsi erejének növelése és megizmosítása.

Ennek a rendkívül nehéz feladatnak megoldásában áll rendelkezésére az államhatalomnak, de a társadalomnak is a magyar csendőrség, melynek megszervezését a 60—70-es évek siralmas közbiztonsági viszonyai tették szükségessé. Még élénken élhetnek emlékezetünkben azoknak a szomorú állapotoknak keserű emlékei. A személy és vagyonbiztonság illusoriussá vált, az ország különböző részein garázdálkodó rablóbandák és betyárcolóniák olyan szemérmetlen módon üzték gáztetteiket, hogy ezek a garázdálkodások már a külföld előtt is veszélyeztették jó hírnevünket és erkölcsi presztigénket.

És a magyar csendőrség megállta a helyét! Méltó alkotása maradt nagynevű megteremtőjének, aki — már ezen intézmény megalkotása által is — örök, soha el nem évülhető hálára kötelezte az egész magyar nemzetet.

Az a néhány évtized — mióta átvette a magyar csendőrség az u. n. pandurkorszak szomorú és nehéz örökségét — adja mindennél fényesebb bizonyosságát annak, hogy az eléje tűzött várakozásnak és a beléje helyezett bizalomnak a legteljesebb mérvben megfelelt örök dicsőségére azoknak a kiváló férfiaknak is, akik ezen intézmény kötelékében állottak főként az első s a legnehezebb időkben. „Kevés dolgunkban dicsekedhetünk el olyan haladással, mint a milyent a magyarországi közbiztonság mutat, ugyanaz a közbiztonság, amelynek ezek a szállas-vállas, tagbaszakadt, derék emberek: a *csendőrök* a hivatásos árgusai.”

Ide s tova 35 év óta áll fenn a magyar csendőrség intézménye. Nem tulzok, ha azt állítom, hogy ez alatt a negyedfél évtized alatt alig volt állami életünknek

Tábori csendőrök az északi harctéren.

Nagy Lajos csendőrfőhadnagy fölvétele.

Hadusfalvi Ludmann Emil

cs. és. és kir. tüzérszázados, ütegeinek tisztikara körében, az északi harctéren.

(Ifj. Hehs Aladár fölvétele.)

olyan mozzanata, melyet bele nem vontak volna a csendőrség fenntartó, irányító és szabályozó munkakörébe.

Maga a háború is rendkívül nehéz feladat elé állította a csendőrséget. Amíg egy jelentékeny része (közel $\frac{1}{15}$ -öt) magas katonai parancsnokságok mellé a tábori csendőrségi szolgálat ellátására vonatott be, egy másik része (ez is meghaladja az $\frac{1}{15}$ -et) az ország határain az u. n. határőrizeti és határbiztonsági és az elfoglalt ellenséges területeken a közbiztonsági szolgálat ellátására vonatott össze, a belterületen visszamaradt harmadik részre hárult az óriási feladat: a mögöttes országrészben a közbiztonsági szolgálat fokozottabb ellátása, a rendkívüli helyzettel kapcsolatos jelentős súlyú állami és társadalmi akciók sikeres keresztülvitelében a kormány és a közhatalmások támogatása, végül minden rendelkezésre álló eszközzel segítségére lenni a

lat ellátására átlagosan véve a rendszeresített létszám fele.

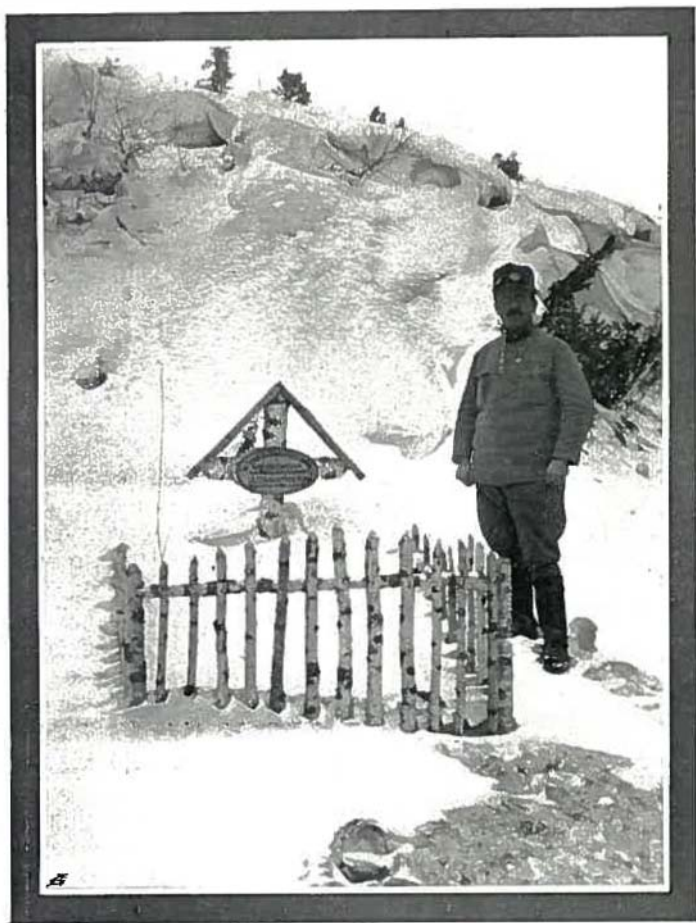
A hadviselés érdekében elvont csendőrségi erő pótlására a hadvezetőség által bocsátott ugyan a csendőrség támogatására jelentékenyebb számú — tartalékos altisztekből és népfőlkelökből álló — karhatalmi erő rendelkezésre, mely azonban minden elismerésre és dicséretreméltó szorgalmuk dacára is csak fizikai értelemben — tehát csak mint karhatalmi támasz — vehető figyelembe.

Az 1914. évi október hó 1-től 1915. évi szeptember hó 30-áig a közbiztonság terén kifejtett tevékenységéről megjelent statisztikai adatok szerint, az említett működési területen előfordult 139.914 büntett és vétség, 164.178 kihágási eset; ebből kiderített 135.293 büntett és vétség, 164.114 kihágási eset; büntett vagy vétségéből kifolyólag elfogatott vagy elővezetett 17.503 egyén, a kihágásokból kifolyólag pedig 22.047 egyén; büntett és vétségéből kifolyólag feljelentett 153.073 egyén, a kihágásokból kifolyólag pedig 245.702 egyén.

Mikor a nagyközönség ezen horribilis számok felett — egy pillanatra tekintést nyervén hazánk büntetési viszonyaiba — elgondolkodik, nem is sejt, hogy a bűnesetek felderítése, kinyomozása mennyire fáradságos, mennyire nehéz, az eljáró csendőr felelőssége minden egyes esetben milyen nagy s hogy munkája mennyi értelmet, okosságot, jó érzéket, éleslátást, józanságot, gyors és helyes judiciumot igényel. „Csupa értékes tulajdonságok, amely hivatottá teszi rá, hogy ne csak üldözője és parforce vadásza legyen a menekülő büntetettnek, hanem egyben vizsgálóbíró is legyen, aki elsőnek jelenvén meg a büntett színhelyén, pontosan megfigyeljen, észrevegyen minden, következtessen, jelekből megítéljen, helyzeteket felismerjen és az iniciatívájából cselekedni tudjon. Még pedig nem ám úgy, hogy minden tettét, vagy ítéletét előre megszabja, megállapítja a törvény írott betűje, hanem igenis úgy, a hogyan okossága parancsolja, a belátása rendeli, közben azonban óvatosan ügyelve rá, hogy ez okossági parancs összeütközésbe ne kerüljön a törvénnyel. Érzékének kell lennie hozzá, hogy gyorsan, okosan cselekedjék, jó kritikával, anélkül azonban, hogy a saját impulzusa, a pillanatnyi felismerése kollízióba sodorhatná a törvénnyel. Írott instrukció nélkül, így, ösztönyszerűen rátalálni a helyesre, a jóra: érdem, és akinek az érdem kötelessége, arról igazán elmondható, hogy súlyos és felelősségteljes kötelességet rótt rá a sors.”

Szövevényes bűncselekmények nyomozása napokra, hetekre, hónapokra, sőt évekre kiterjed, de a csendőr fáradhatlansága, példátlan kötelességérzése legyűri az akadályokat. Hogy pedig csendőr kezeiből a bűncselekményekről milyen tartalmas bűnügyi írásos feljelentések kerülnek ki, száraz esetek milyen egyszerűséggel, de emellett csodálatos tárgyilagossággal, a legapróbb részletekig hatoló pontossággal és lelkiismeretességgel vannak leírva, arról — az arra hivatott hatóságok embezeitől — sok-sok dicséretet, jól eső elismerést hallottam. Igazán csak azzal a fejlett, öntudatos, szívszóró, törhetetlen, önfeláldozó kötelességérzettel és kötelességtudással képes ezen óriási dimenziójú feladatnak a csendőr legénység eleget tenni, melyet már olyan sokszor volt alkalma a hivatalos köröknek s a nagyközönségnek megcsodálni s amely csak abból a mély és tiszta forrásból buzog fel, amely erkölcsi forrás a magyar csendőrségnél nem más, mint az élethivatásuk iránti lelkesedés. És ez a lelkesedés őszinte, utógondolat nélküli, rajongó, magyar szívekből felszakadó. Hit van ezekben az emberekben, erős erkölcsi erő, fanatikus szeretet pályája, hazája s annak boldogulása iránt.

Megelegedéssel észlelheti mindenki ennek az intézménynek jelentékeny fejlődését, mely az elért — szem-

Gebauer cs. és kir. főorvos, elesett hősök sirjánál.

(Orosz harctér.)

Ifj. Hehs Fladár fölvétele.

katonai parancsnokságoknak, rendelkezéseik hatásos és gyors keresztülvitele érdekében.

Hogy ez a harmadik — az anyaországban visszamaradt — rész csak a közbiztonsági téren is milyen eredményt mutat fel a háború első évében, ezt minden kommentár nélkül — statisztikai adatokkal fogom megvilágítani.

A csendőrség ugynevezett működési területe a székesfőváros s a törvényhatósági városok bel- és külterületét kivéve Magyarország egész területe. A rendszeresített létszám 11621 fő — a melyből az 1000 főnyi létszámlhiányt, azután az előbb említett körülbelül 30%-ot feltétlenül meghaladó közbiztonsági szolgálatot nem teljesítők számát levonva kikhez még hozzá veendő az irodai szolgálatra alkalmazottak, a betegek a felülvizsgálat alatt állók — a háború folyamán maradt a hivatás- és rendeltetészerű közbiztonsági szolgál-

mellátható — eredmények által bizonyította be a legjobban, hogy az az áldozat, melyet az ország népe a magyar csendőrségért hozott, valamint az a szeretet, melyet a magyar csendőrség a maga számára megszerzett, nem voltak hiába.

Magyarország népe bizalommal tekint a magyar csendőrség felé és a magas kormány is bizalommal kíséri ezen intézmény további sorsát. Ez a kettős bizalom a testület minden egyes tagjának erkölcsi kötelességévé teszi, hogy a megszerzett dicsőséget változatlanul megőrizze s mindenkor önmegtagadással, szünet nélkül fáradhatatlanul munkálkodjék azon, hogy a magyar csendőrség összerejére az ország minden körülmények között — mint erős pajzsára — támaszkodhassék.

A magyar csendőrségnek a harctéri s a háborús helyzettel szorosan kapcsolatos egyéb tevékenységeiről beszámolni még nem lehet, annyi azonban már nyilvánosságra hozható, hogy a hadsereg főparancsnokság s az egyes hadseregparancsnokságok eddigelé is kinyilatkoztatták, hogy minden téren, minden tekintetben hatalmas támogatója, segítőtársa volt a harcban álló csapatoknak, nagy elismeréssel és méltánlással adóztak ezen „elite katonacsapat” értékes szolgálataiért, melyekkel olyan nagy mértékben járult a harcok sikereihez, melyek elérésében jelentékeny része van s a melyek örök dicsőséget szereztek és biztosítottak a számára.

Boldog vagyok, hogy győzelmes hadaink glóriájából egy fényes sugár esik a magyar csendőrségre is és amint szilárd meggyőződésem az, hogy a magyar állami és magyar nemzeti rekonstrukció nagy művében a közbiztonság e hangyaszorgalmu munkásai számára biztosítani fog az a hely, amely ezt az intézményt nemcsak az eddigi, de főként a háború tanulságai szerint is joggal megilleti, épen úgy erős az a hitem, hogy ez az intézmény minden erejét és fölényes energia-gazdagságát beleviszi abba a nagy munkába, mely állami és nemzeti életünk renaissance-ját lesz hivatva megteremteni.

„A HADSEREG” a „Magyar kir. Államvasutak” pályaudvarain és minden jobb könyvkereskedésben 60 fillér árban kapható.

Vilmos-huszárok.*

(Folytatás.)

Kovács Mihály tizedes, mikor augusztus 31-én az 5. századnak mint hírszerző-különítménynek Szenrovice ellen kellett előrenyomulnia, a falu alatt a nyugatra fekvő erdőből heves tüzet kapott a különítmény. Kovács tizedest ekkor a különítmény menetvonalán előreküldték annak megállapítására, vajjon az ellenség zárt rajvonalba áll-e, avagy csupán az erdő egyes részit tartja-e megszállva. Az uttól oldavást az erdőbe lovagolva, hogy az oroszok csak mintegy másfélszáz lovaszt hagytak hátra, kik a batyov-szenrovicei dűlőút oldalában állnak, lovaikról leszállva és tüzelésre készen. Az ellenség hátába kerülve, heves tüzelést indított az orosz svadron ellen, amely meglepetésében széjjelszaladt. Nem gondolva vele, hogy az ellenség mögött van, tovább lovagolt s Szenrovice faluban egy ellenséges járóőrt szétugraszta, elérte a Styr

partját. Az időközben előrenyomult saját svadronunkat azután azzal a jelentéssel fogadta, hogy a folyó hidja szét van rombolva és a tőle keletre eső magaslatokat erősen megfészkelte ellenség tartja megszállva. Kovács Mihály tizedest, ki a háború megindulása óta négy és fél hónapnyi betegséget nem számítva, — állandóan a harctéren van, az elsőosztályú ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Horog Antal huszár, Lovas Ferenc huszár társaságában szeptember 9-én önként arra vállalkozott, hogy önként belovagol Okonszk faluba s azt kifogja kutatni. Már csaknem a falu közepén volt, amikor egy 30—40 főnyi kozák járóőr erős tüzzel rátámadott, úgy, hogy gyors vágatásban kénytelen volt saját járóőrünkhöz lovagolni vissza, amelyik viszonttűzeléssel fedezte őket. Amikor később az oroszok, a mieink oldaltámadása következtében minden jel szerint kiűritették a falut, Horog és Lovas jószántukból ismét a helységbe vágattak s ezuttal szabadon is találták. A derék huszár a mozgósítás legelején kelt hadra s 1914. okt. 28.-án tifuszban megbetegedvén, hazaszállították, június 6-ika

A sajtóhadiszállás művészi csoportjának elakadt autója Oroszországban.

A Hadsereg számára készült fölvétel.

óta azonban ismét az arcvonalon harcol. A svadronnál eltöltött ideje alatt több csatában vett részt s mindannyiszor vitézül és vakmerően viselkedett. A másodosztályú ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Gusztón Lajos szakaszvezető 1915. szept. elsején azt a parancsot kapta, hogy járóőrével Romanovka és Szczurovics között keressen gázlót a Styr folyón, keljen át rajta s kutassa ki a vidéket. A folyó tulsó partjára érve, az erdőtől takarva előre lovagolt s megfigyelte, hogy lövi tüzéségünk az orosz rajvonalat s hogy egyes orosz csapatrészek keletre húzódnak vissza. Erre járóőrének tíz emberét leszállította a lóról s gyalogtűzharcra ment az orosz rajvonala ellen, ahonnan hevesen löttek. Viszonozta a tüzet. Később, amikor csend állott be, a drótsövényekig kuszolt s megállapította, hogy az ellenséges állások üresek. A magaslatról aztán észrevett egy orosz járóőrt, amely sietve húzódott vissza Mytnica irányában. Erre lóra kapott és üldözni kezdte az ellenséget. Mytnicából azután jelentést küldött vissza, hogy délelőtt 11 óra 20 perckor az oroszokat üldözve átlépte a határt. Gusztón szakaszvezetőt, ki 1915.

* Lásd „A Hadsereg” május 1. számát.

Egyik cs. és kir. tábori tarackezred erdőszélén tüzelő állásban.
(Ifj. Hehs Aladár fölvétele.)

március 29.-ike óta folyton a harctéren küzdő ezrednél tartózkodik, a másodosztályu ezüst vitézségi érmmel tüntették ki.

Balogh György őrmestert 1915. szept. 9.-én mint járőrparancsnokot azzal a paranccsal küldték ki Okonszk ellen, hogy kutassa át a falut és a kijáróit s azáltal biztosítsa a különítménynek Joblonka felé vezető útját. Az őrmestert a falu előtt egy 30—40 főnyi kozákosztig oly heves puskatűzzel fogadta, hogy kénytelen volt járőrével a falutól délre elhúzódó erdőszél felé visszavonulni. Kevéssel ezután tíz huszárból álló járőrért a lovakról leszállítva, oly heves puskatűzzel fogadta az őket üldöző kozákokat, hogy azok kénytelenek voltak megfordulni s a falu déli széléig visszavonulni. Balogh őrmester e közben járőrének felét Baracsi tizedes vezetésével jobbra küldte az erdőbe azzal az utasítással, hogy — ha lehet — támadja oldalba az ellenséget. A terv a legfényesebben sikerült s a két oldalról megszorított kozákok most nagy sietéssel eltakarodtak. Balogh őrmestert, ki elejétől fogva a fronton van a bronz vitézségi érmmel tüntették ki.

Figyelmeztetés! Szívesen közlünk szép-irodalmi dolgozatokat, komoly és tréfás elbeszéléseket, tárcákat, költeményeket, rajzokat, ha azok tárgya a katonai életből van merítve.

Az iskolai testnevelés reformja.

Az Országos Testnevelési Tanács f. évi április hó 13-án tartott teljes ülésében véglegesen megállapította az iskolai testnevelés reformjának irányelveit, melyeket *Jankovich Béla dr.* kultuszminiszter elé kíván terjeszteni. Az irányelvek, a kiváló pedagógusok és orvosok bevonásával tartott szaktanácskozmányok nyomán az iskolai testnevelés érdekét harmonikusan egyeztetik össze a szellemi nevelés követelményeivel. Mindenekelőtt az *összes oktató intézetekben a testgyakorlat oktatás kötelezővé tételét* sürgeti a tanács. E követelés megszüntetni van hivatva ezt a régi visszásságot, hogy a fő- és szakiskolákban, valamint a gazdasági, iparos és kereskedő ismétlő (tanonc) iskolákban a testgyakorlati oktatás törvényileg kötelezővé téve, illetőleg bevezetve nincs. A

második követelés, hogy *emeltessék a testgyakorlás tanítására szánt idő* az eddigi heti két óra helyett legalább heti négy órára. E mellett *játékdélutánok* rendszeresítendőek.

E kívánság nem túlzott, ha számba vesszük, hogy még az is elég szerény volna, ha hetenként minden nap egy óra követeltetnék.

A harmadik követelmény, hogy *minden oktató intézet* látassék el a modern követelményeknek megfelelő *téli és nyári testgyakorló helyekkel* és jövőben maguk az iskola-épületek is nagy, szabad tereken a városiak a külső körzetekben épüljenek.

A tanács az *iskolai testnevelés új rendszerének* alapelveit is megállapítja és ezek alapján e rendszer kidolgozására kér felhatalmazást. Ez alapelvek szerint, az oktatás anyagának alkalmazkodni kell a tanulók neméhez, korához, testi-lelki fejlettségéhez, a szakirányú iskolákban azok foglalkozásához is. A fiuk és leányok testi nevelése 12 éves korig azonos elvek szerint és eszközökkel történjék. E kortól kezdve a leányoknál bizonyos eltérés helyén való, de a mozgások szépsége mellett, figyelemmel a jövő nemzedék érdekeire, súlyvetendő azokra a gyakorlatokra, melyek az izomerőt, kitartást, ügyességet és lélekjelenlétet növelik.

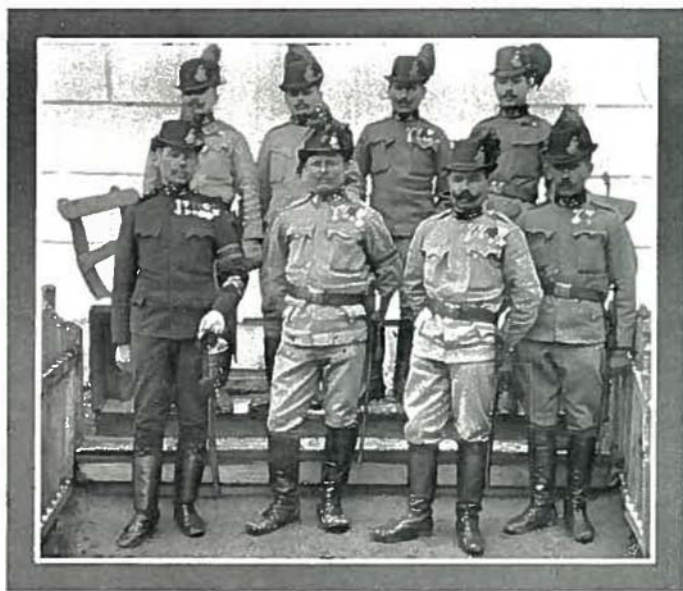
A *nevelő-torna* mellett, melynek gyakorlatai a német és svéd-dán rendszer helyes kombinációja szerint állapítandók meg, tért kell adni a *játék, atletika, vívás, uszás, korcsolyázás, táncz, evezés* okszerű gyakorlásának is, mindenütt, ahol a viszonyok erre alkalmasak.

Akrobatikus, általában túlzásba vitt gyakorlatok, versenyek hajszolása kerülendők.

Főszílyt kell helyezni a gyakorlati életben is értékesíthető testnevelő anyagra, nevezetesen katonai szolgálatra előkészítő gyakorlatokra, céllovásra, tűzoltásra, életmentésre, gazdasági munkákra stb.

Magára az *oktató személyzetre* a tanács azt a rég megvalósulásra váró alapelvet állítja fel, hogy a testnevelés oktatására mindenütt olyan tanár vagy tanító alkalmazandó, aki noha a testet neveli, a *lélek nevelésére is képesítve legyen* és sem iskolai minősítésben, sem rangban, sem fizetésben ne álljon alább tanár, illetve tanítótársainál.

Az elvnek megfelelőleg a tanács a közép- és főiskolák részére testnevelő tanárképző főiskolát sürget, a többi oktatóintézetek tornatanárainak és tanítóinak testgyakorlati kiképzését belterjesebbé kívánja tenni. Sür-

Kitüntetett csendőrök.

Keller Nándor, Hegyi János, Szabó Jeremiás, Husi Lajos, Kulcsár Ferenc, Kecs-kés Ferenc, Kosinszky Kristóf és Boldog József, mindannyian őrmesterek s a 12. hadtesthez vannak beosztva.